

הא אמרה בלשון שחרור הכי נמי -

But if he said it in an expression of freedom it is indeed so

OVERVIEW

(המפקיר עבדו ומת אותו העבד אין לו תקנה) אמר רב אשי challenged the ruling of ר"ד אמר ר' יוחנן (מי שאמר וכו' אל ישתעבדו וכו' כופין את היורשים) (that ר"ד אמר ר' יוחנן (וכותבין לה גט שחרור). To which אמר רב דימי erred. replied the error of רב דימי is because אל ישתעבדו is not an expression of שחרור, however if the master would have used a לשון of שחרור then indeed the יורשין would be required to write a שחרור, so how can you אמר רב אשי say that תקנה אין לו תקנה. This indicates that in the view of רב אשי, according to ר"י, a שטר שחרור is required for ומת עבדו ומת. Our תוספות resolves a contradiction to this assumption in the opinion of ר"י.

asks: תוספות

תימה דלעיל¹ קאמר אדרבי יוחנן אי הכי -

It is astounding! For previously גמרא **comments on that** which ר"י taught (that עבדו כאשתו), **if indeed it is so**, that עבדו כאשתו and just as an אשה leaves her husband after his death without a גט, so too an עבד (who is הפקר) leaves his master without a גט, the ruling should be that -

המפקיר עבדו ומת נמי יהא משתלח בלא גט דעבדו כאשתו -

One who frees his slave and dies, the עבד should be sent totally free without a גט (אין לו תקנה) אמר רב אשי (so why does אמר רב אשי rule that עבדו כאשתו), **for שחרור**

והכא משמע דבעי גט³ -

However here it seems that a גט is required.

replies: תוספות

ושמא לעיל אתיא כרב שמואל בר רב יהודה דהכא⁴ -

And perhaps (we can answer) **that the previous** גמרא **is according to** רשב"י **who is mentioned here** (and our גמרא here is following the view of ר"י).

offers an alternate solution: תוספות

¹ לט"א, (The bottom of).

² The גמרא responds (there) that אמר רב אשי; indicating that according to ר"י he is emancipated without a גט.

³ See 'Overview'.

⁴ See שמואל ד"ה כרב שמואל that רשב"י maintains that the entire statement of ר"י in the name of ר"י is incorrect, and ר"י was actually discussing a different case regarding המצוה לקיים דברי המת. However if the master was משחרר the עבד and died then indeed a גט שחרור is not required.

אי נמי הכא בעי גט מדרבנן שלא יאמר לו עבדי אתה⁵ –

Or you may also say; in the גמרא here, a גט is required only מדרבנן, in order the master should not claim later, 'you are my slave'; however מפקיר if one is מפקיר – גט מדרבנן supports his view of this (ר"י according to) גט שחרור, no, עבדו ומת

כדאמר לקמן⁶ לחד תנא ביוצא בראשי אברים:

As the גמרא states later, according to one תנא, regarding an עבד כנעני who leaves his master because he cut off the tips of his limbs, that מדרבנן there is a need for the master to write him a גט שחרור, so that the master should not claim later עבדי אתה.

SUMMARY

גט requires a גט, the המפקיר עבדו ומת that רב דימי maintains according to ר' יוחנן since גט שחרור there is no need for a גט שחרור, however according to בר יהודה, שחרור, however according to ר' שמואל בר יהודה, does not require a גט שחרור. Alternately everyone agrees that the המפקיר עבדו ומת, שחרור, however according to ר' אשי (according to) גט שחרור a גט שחרור is required (according to) because the master may claim עבדי אתה.

THINKING IT OVER

Could have תוספות posed a contradiction from ר"י here who rules that a גט is required, to the previous⁷ ruling of ר"י that the הלכה is like the דאבא שאול (that all the slaves are freed) indicating that a גט שחרור is not required?⁸

⁵ See later on מ,א (at the very beginning of the עמוד). המפקיר עבדו ומת, גט שחרור a מדאורייתא. (עמוד) מ,א, but nevertheless רב דימי maintains (according to ר"י) that גט שחרור a מדרבנן is required to protect the עבד in case the master claims later that you are my slave; he will have the גט שחרור to disprove this claim.

⁶ See מ,ב and תוס' מ,ב. The מוכריעין there rule that if the עבד is released by שן ועין then no שחרור is necessary, if however he was released by the other ראשי אברים, then a גט שחרור is necessary. The גמרא explained that שחרור are different (from שן ועין) since it is (only) a מדרש חכמים that he is released. תוספות explains that since it is not מפורש in the תורה that he is released the חכמים were concerned that the master may claim afterwards עבדי אתה.

⁷ לט,ב.

⁸ See מהרש"א הארוך.